Motion

1978/79: 2079

av Anna Eliasson m. fl.
om leveranserna av elkraft till andra länder

Det svenska kraftnätet är i ett flertal samkörningsförbindelser sammankopplat med kraftnäten i Norge, Danmark och Finland. De senaste åren har beslut tagits bl. a. om ledningssträckningarna Skogsäter–Hassle (Sydnorge), Ritsen–Skjomen (Nordnorge) och Messaure–Pikkarala (Finland). De norska förbindelserna bygger på avtal slutna mellan Norges vassdrags och elektrisitetsvesen och svenska Vattenfall under 1975 och 1976. Avtalen kompletteras dessutom av ytterligare överenskommelser angående fasta leveranser av elkraft.

På norsk sida gavs erforderliga tillstånd inklusive klartecken av stortinget. T. o. m. byggnadsarbetena påbörjades på norsk sida, innan den svenska koncessionsbehandlingen var klar. Den svenska koncessionsbehandlingen av Ritsem gav en splittrad remissbild och försenades därigenom. När regeringsbeslutet kunde tas i koncessionsfrågan fanns således betydande bindningar på norsk sida. Denna situation kunde ha undvikits, om beslutsprocessen varit mer samstämmig i de berörda länderna. En viktig skillnad var därvidlag att det norska stortinget hade att godkänna avtalet mellan Vassdragsvesendet och Vattenfall, medan den svenska regeringen fick ärendet först som koncessionsärende. Något ställningstagande erfordrades inte från riksdagens sida.

I samband med behandlingen av regeringsförslaget angående riktlinjer i den fysiska riksplaneringen för vissa s. k. obrutna fjällområden (propositionen 1977/78:31) konstaterade riksdagen att frågan om koncession för kraftledningen till Norge hade lagts på regeringens ansvar (CU 1977/78:8). Riksdagen hade emellertid tidigare (CU 1976/77:24) uttalat sig för samordnade bedömningar när det gäller den sektoriella planeringen och den fysiska riksplaneringen. Även i samband med behandlingen av frågan om obrutna fjällområden anslöt sig utskott och riksdag till samma synsätt och konstaterade att intentionerna hittills endast delvis kunnat uppfyllas.

För att en samordnad bedömning skall vara möjlig i fall som det nämnda måste statsmakterna få möjlighet att ta ställning till de grundläggande avtalen. För närvarande är statsmakternas inflytande begränsat på ett sätt som inte är fallet i t. ex. Norge. Möjligheterna till ställningstagande bör gälla såväl ledningssträckningar som fasta leveranser av elkraft, där köparen styr avtalets utnyttjande. Riksdagen bör begära ett förslag av regeringen med detta innehåll. Eftersom fasta elleveranser kan vara aktuella också för privata kraftföretag räcker det inte med förändringar av Vattenfalls beslutskapacitet. Dessutom kan en summering och eventuella övergångsbestämmelser

behövas för den mängd avtal med grannländerna som finns för närvarande beträffande ledningar och fasta leveranser av elkraft.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag med innebörd att statsmakternas godkännande erfordras för slutande av avtal om ledighetssträckningar och fasta leveranser av elkraft med andra länder.

Stockholm den 25 januari 1979

ANNA ELIASSON (c)

ELVY OLSSON (c)

KARL ERIK OLSSON (c)

KARL-ERIC NORRBY (c)

JOHAN A. OLSSON (c)

KERSTIN ANDERSSON (c)
i Hjärtum